

REGÉLŐ.

Pesten csötörtökön május 4^{kén} 1837.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.

ELBESZÉLÉS.

Pál fordulása.

Levelekben.

V—i Barnától.

Tavasztutó 15-kén.

Innen nézem bátorságból

A' világ nagy tengerét

Innen nézem szabadságból

A' föld sok rab emberét.

KISFALUDY SÁNDOR.

Kedves barátom! A' nagy város zajos életét — mely, mint a' duzzadó tengernek háborgó árja, könnyen örvénybe sodorja a' tapasztalatlant — elhagyván, szerette szülő-földemen rokonim 's kedvesim körében töltöm már néhány héttől fogva napjaimat, 's e' valódi pásztori élet módjában, mely egy Gessner tollának méltó tárgyat nyújthatna, csak akkor tűnik-fel előttem a' lármás város tarka alakja, midőn szánakozva emlékezem azon balga csoportra, mely tomboló örömben élvezi a' jelent, míg a' nélkül, hogy vélné, minden perc egy ujnyival mélyebbre vájja a' jövődönék titkos fátyola alatt sirgödrét; vagy midőn mosolygva képzelem a' Mammonnak áldozó dús-gazdagot, ki noha pokoli kinoktól gyötörtetik, a' mutat még is jövődönék ohajtaná; — ekkor illy torz-képek előmbe idézik ama pompás palotákkal diszeskedő várost, melynek gyengébb oldalát mi, a' falusi élet bajnokai, egyszerű hajlékunkból, az anyatermészet optikai csalatást nem ismerő szemüvegén, ha figyelmetesebben vizsgálgatjuk, gunyló hahotára fakadunk. — Igaz ugyan, hogy nekünk, a' patriarchai élet csinatlan gyermekeinek is, van csupasz oldalunk — melyet legalább a' nagy város különcz polgára annak szeret nevezni; nincs p. o. fénylakkal vetélkedő hotelunk; nincs pompás színházunk 's a' t. mert ezekkel csak nagyok kérkedhetnek; de éjjel nappal tárva áll előttünk a' működő természetnek roppant színháza, melyben fő szerepet az idővel kar-öltve járó enyészet játszik.

Hol egy romba dült hajdani erősségnek mohos omladékai alatt lassú morajjal zúg-le a' kristály-csermely kavicsos ágyán, tisztán szemléljük mi a' lét viszontagságait 's rémitő catastrophéját, az élet reggelét 's végszakát; nyögelve susogja ott a' századok szellelte, remeklő dalszínésznéként, panaszos dalát — 's kinek keble végkép el nem fácsult, egy dicsőbb célt tűzve-ki magának, hagyja-el az intő látványt.

E' bűvös helyen, mely lelkemnek egy nemesb élvezetet nyújt, lord Byronként andalgom-el én naponnan szabad óráimat mandolinom társaságában, mely egyszersmind tanúja kelő érzelmimnek, 's néha szende kísérlője ömledező dalaimnak, melyeket a' lenge szellő szárnyaira ereszték, míg elmém a' tünődés villám-szárnyain csatangoljába az ideal tág körét, hol egy eddig csak félig ismert tárgyra talált, a' tárgy pedig szív-emelő, 's néha (nem is merem kimondani, mert nevetnél a' hamar megváltozott jég-keblűn) néha szív-süllyesztő: és még is örömtelven mulatkozik vele. Innen magyarázható, hogy én, a' társalkodás embere, nagybátyámtól, ki mint az olyan agg-legények szokták, podagrával küszködik, csak kevés társaságnak mutatattámbe, 's még is vallomásom szerint falusi egyszerűségemben regényes életet élek: a' regény pedig szívemben létező, melynek kibizonyodását az időre hagyom, de keletkezését jövő levelemben szándékom lefesteni. Addig is, míg azt veended, élj boldogul!

U. I. Megengedj! hogy levelemben komolykás philosophusi öltönyt vontam magamra; mert ez gyakran megtörténik olyanoknál, kik a' zajos világ nagy szinpadjáról csendes magányba vonják magukat egyedül egy titkos sejtésnek élven, míg nem a' valósult sejtéstől arlequini köntösbe burkoltatnak.

Tavasziutó 30-kán.

Von einer Jungfrau ich erzähle —
Sie war so schön, so liebevoll so hehr.

B U L W E R.

Schön wie eine Braut,
Folgst du mir zum Tanze
Sittsam und vertraut.

V O S S.

Feleletedből világosan kivevém, hogy az említett regényt igen ohajtanád hallani; most tehát, ha olly természettel bírnék, millyennel szépeink, kik a' titkot csak akkor teszik titokká, midőn annak megfjtését ígérék, tudnivágyodat rútul kijátszanám: de minthogy azt, mi keblemben fészkel, barátimnak mindenkor ki szoktam nyilatkoztatni, csak ugyan lefestem az érintett, szívembe vésett, regényt. — Nem fordulnak elő abban roppant ős erdők, mohos szikla-barlangok, fel-

hókkal csokolódzó kopár bércz-tetők, millyeket te, Walter Scott embere, oly igen kedvelsz, hanem csak egy vig társaságban, egy teremben, vagy legfőlebb egy falusi lak sövényei között történik az egész. — A' regény, mely, mint gyaníthatod — szokott mód szerint — nem egyéb szerelmi kalandnál, 's ekkép keletkezett.

A' folyó hó elején Kárvainak X. helység egyik fő birtokosának pap fia zsenge áldozatát vala a' Mindenhatónak bemutatandó. E' nálunk valóban ritka ünnepnek szokatlan fényvel kellett végbe mennie. Már néhány naptól fogva sűrögtek forogtak a' házi cselédek, 's a' meghívó levelke a' szomszéd falviak előbbkelőihez szétküldetett. A' vidék számos uri családja közt nagybátyám 's vele én is meg valánk hiva. — Nagybátyám az átkozott podagrát terjesztvén elő az ünnepben részvétről már le akart mondani, 's ekkor nekem, e' tájon még úgy szóllván idegennek, 's azért az említett család előtt személyemről ismeretlennek hon kellett volna maradnom — ha csak én, az illy alkalmakon mohón kapó, nem sürgetem őt. — Elővonatott tehát hosszú tusa után az ősi bárka nem éppen kellemes fészkeből; a' pejek felszerszámoztattak. — Pista egyet subintott cizhogójával közéjek, 's mi fél órai utazás után célnál valánk. Éppen harmadszor hirdeté a' veres tetőzettel büszkélkedő falusi torony-nak ércz-nyelvei az isteni szolgálat idejét, kérkedve zuhogván a' szomszéd helységek lakosainak, hogy nálok illyesmi jelenleg nem történik, midőn rokkant hajlékunkból kiszálltunk. Az ut porát magunkról lerádván egyenest a' templomba sieténk. — Mint a' raj hemzsegett itt a' sok nép, mely még a' távolabbi falukról is megjelent az új-misésnek áldását veendő. Nagy bátyámnak, ki kórja miatt a' lépcsőknek ellensége, nagy ügygyel bajjal a' tolongó néptömeg közt helyet csinálván, magam a' sekrestyén keresztül a' karzatra sieték. — Barátom! gondold meglepetésemet. A' sekrestyében testesült seraphot látték; kinek bájjait ajtatosság utáni pontosabb vizsgálatom után kétszerre találtam. E' kedves lényhez hasonlót a' népes város nehezen teremthet. Artatlan arcz-vonalain a' szemérem rózsáji virultak; domború márvány homlokát gazdag szőke hajfürtök, szeszélyes csigákban folyván alá, környezék; kőkény szemeiből a' tisztás ég mosolygott; bibor ajkain pedig maguk a' kegy-istennék ültek. Testét egyszerű fehér atlasz ruha fődé; hattyú-nyakában rózsaszínű bajader lebegett, mely a' gyönyörű alakot még festőlegesbbé tette. Az érzelem tengerébe sülyedve nézém a' bájló leányt, miként tüze a' segéd szolgálatot vivőknek karjaira az ártatlanság hó-fehér bokrétáját.

Az orgona megzendült, és szívemelő melodiája egy szellemi honba varázsolt. E' bűvös helyzetből csak hamar felébresztett a' Glóriát hirdető taraczkok döbörgése; 's a' mint feleszméltem, első pillanta-

tom egy veres posztóval bevont padra esett, melyben a' koszorúleány ült. Szendén függöttek szemei imádságos könyve lapjain, és ajtatos fohászokat röpitett keble az égnek urához.

Az áldozatot gazdag lakoma követé, 's ezt vig táncmulatság váltá-fel. Terpsichore avatottjai közé nem számíthattuk ugyan a' remeklő Lannert, vagy a' szeszélyes Strausst, hanem G a z s i t hat rokon színű atyafival, kiknek hangszereik, több restauración zen-gék már kedveltebb nemzeti nótáinkat. Itt is nemzetivel nyitattott-meg a' táncz, melyet az öröm-apa 's egy koros nőszemély — ki, mint sugdozásbul hallám, a' kedves alaknak anyja — majd komoly ázsiai lassúsággal, majd pergő orsóként járt-el. Taps, öröm-zaj követé az idős lejtőket, 's néhány torok „három a' táncz-ot“ har-sogtata.

„Nem, nem! — kiálta az alig lihegő K á r v a i — nekünk ag-gastyánoknak ez untig elég. Most ifiaink mérkőzzenek a' szédítő ke-ringőkkel — 's engemet karomon fogva egy kisasszonyhoz vezetett. — „Uram öcsém! — ugymond — illik, hogy kegyed adjon példát ebben a' többieknek.

„O sors!“ — rebegém magamban, midőn a' hölgyben lelkem idealjára ismertem. A' kedves magát meghajtva nyujtá-át kezét, 's én reszketve nyomám mennyemet hőn pihegő karaimba. — Barátom! képzeld elragadtatásomat, midőn azon lényt, melynek pusztá szemlélése, is boldoggá tehetett, átkarolhatám. — Háromszor kerültem-meg vele a' táncz-teremet, 's midőn kiállánk, csókot nyomtam a' hó fehérségű kezecskére, mit, egy tetszést jelentő gyenge kéz-szorítás követett. E' kézszorításban, üdvömet helyezém. — Többszer is vala még hozzá szerencsém a' multság lefolyta alatt, 's mindig hasonló sikerrel. „Victoria!“ sugá benső gőgöm, 's csak a' kedves ajakrul lebbenendő „igen“ szó hijányzott, hogy a' hetedik égbé ragadtassam.

Az ünnepnek vége lön, 's mi, haza rándulánk; de részemről nem olly kebellet, minővel jövék. — Akkor ép voltam, most szivemben a' szerelem férgét hordozom.

„Hát neked mi bajod? — kérdé minap nagybátyám, midőn az ebéd fölött könyökömre eresztvén fejemet, a' multat idézém agyamba — igen rossz színben vagy; szemeid keresztben állnak; talán a' primitia ártott-meg?“

„O nem! — rebegém erőtetve — egy kis hőség ez, 's nem egyéb!“

„No no!“ — válaszola pirongatólag az aggastyán.

A' jó öregnek igaza volt; mert csakugyan a' — de elhallgatom, nehogy — ámbár én sem hazudtam, mert keblem hősége

vala bajom, melyet egy leánykának köszönhetek, kinek nevét, igen — nevét sem tudom; mert első látására illetlennek tartám az idegen társaktól sorsa felől tudakozódni. — Tudom, hogy gunyolva neveted ebbeli pedantságomat; — magam is azt tenném, ha mással történt volna az, mi magamon esett-meg. De így csak sohajtok, 's a' kelő érzelem kifejlését a' mindent megérlelő időre, vagy inkább a' szeszélyes sorsra bízom.

Nyárhó 10-kén.

Ajtót nyitok: egy szép szőke leány ült az asztalnál —
látáson nem kevéssé ijedvén meg.

KISFALUDY KÁROLY.

Wie ich in's Aug ihr sehe,
Werden inn're Stimmen laut.

GRILLPARZER.

Barátom! az ember élete nem egyéb egy igen tarka szövédéknél, melynek színes fonalait a' lét viszontagságai képezik. A' szerelem rózsapirosát sokszor a' féltékenység 's epedés sárgája, ezt pedig a' bú-bánat feketéje követi; a' szerénység viola-színét remény zöldje váltja-fel a' hűség kékjével; míg a' játszi színek tarka vegyületét a' haragnak setét-verese fejezi-be, mely mellett igen gyéren látható a' megbékülés liba-színe. — Ha már ezen szöveget, midőn félig meddig kész, vizsgálgatja az ember, vagy jó izűt nevet, vagy gúny-mosolyra fakad, vagy néha bajuszt morzsolva boszongodik, — a' mint t. i. a' színek vegyülete száj-izével megegyezik, vagy nem. —

Az én vásnombá is szőtt a' szeszélyes sors egy olly fonalat, melyet, ha az ég úgy akarja, Ariadne gombolyagaként használandom a' lét tömkelegében.

„No biz ez furcsa! — tudom, megütközve ezt fogod dűnnyögni: — előbbi leveleiben kibonyolodásról, kifejlődésről szólt, 's már most bebonyolodásról, vagy is szövésről beszél. — Milly ellenmondás ez!“

„Hát csak ollyan, — mint egy régi bölcsnek e' mondása: kibonyolodunk, és bebonyolodunk. — Ezeket véltem előre mondandóknak, hogy a' következőkön ne álmétkodj, mint a' somogyi pór, István tornyát látva Bécsben.

Teljes pompában emelkedék-fel junius huszonegyediké, vagy is Aloysia ünnepének reggele a' természet örök divatú toilette-je melül, valamint azon kisasszonykák, kik ma ülik névnapjokat, hagyák-el az aranyzott ráámájú tükröt. Maguk a' rétek virágai is felgyöngyözék pártájokat, ez által mintegy jelenteni akarván, hogy megtartják a' mai ünnepet. Egész fényben lövelé sugarait a' tűz képű Titan a' tisztás légéből. — Csak az N. helységbe vezető kocsit látszott köd-

ben merengeni, mit a' figyelmes vizsgáló azonnal batard- 's cséza-okozta porfellegnek ismert. A' falu birtokosának neje névünnpét ül, — a' csörtetők meghívott vendégek valának. — A' mulatságban, melyben vidékünk szép nemének nagyobb része jelen volt, magam is részt vevék.

(Folytatása következik.)

PESTI VIZSGÁLÓ.

Budapesti inneplés. Ő cs. k. fensége, a' mélyen tisztelt nádor főherczeg sulyos betegsége veszélyes állapotjából kimenekedvén, a' hű Budapestiek különös ajtatosságban ohajták ezen mennyei kegyelmet meghalálni a' Mindenhatónak, 's ez okból apr. 30-kán délelőtt a' budapesti főegyházakban innepélyes hála-áldozatok tartattak, melyekre nemcsak minden polgári, katonai 's tudományos hatóságok és testületek képviselőji megjelentek, hanem a' polg. katonaság is tette szokott tisztelkedését. Egyesült ezekkel a' nagy számú buzgólkodóknak serege, mely a' „Téged Isten dicsérünk“ szivemelő hangjával párosítá ajtatos hála-fohászait a' fens. főherczeg életéért.

KÜLÖNFÉLE.

Szülők szeretete és félelme gyermekeik iránt.

(Folytatás.)

Röviden érintvén a' fiú-gyermek neveltetését, tekintsük már most, mennyi öröm 's félelem párosul a' szülőknek keblükben a' serdülő leánynak neveltetésével.

Nem kevés költséggel jár a' leány-gyermeknek felneveltetése, míg anynyira nagyul, hogy megtanithassák őt a' szülők mind arra, mire a' nőnemnek elkerülhetlen szüksége van. Mennyire magosul a' szülők öröme az illy serdülő leánykának lelki 's testi kifejlésén és haladásán! milly szemgyönyörrel nézik azon szép bimbót, mely az idővel feselni kezd. — De addig, míg a' bimbó burokban szunnyad, nyugottabban érzik a' szülők baljukban verni szívéket, 's mind addig nem is kíváztatik a' szülőktől szigorú szemesség, míg a' leány élte tavaszát nem éri. De midőn azon szakba lép, mely a' gyenge keblet nem ismert érzelemmel izgatni 's éleszteni kezdi, akkor leginkább kíváztatik a' szülőknek szorgos szemessége, hogy gyermekük szerény lelkét minden kítőző szenvédő indulattól megőrizhessék. Ezen időben valódi színben mutatkozik a' szeretetből születlett, észt vádoló félelem, mely a' szülők figyelmét a' jövőség eseményére vezérli: mert olly virág, mely hajnal hasadtával feselni kezd, 's viruló szépségével elbájolja a' néző szemet, nagy ritkán lehet ment a' leselkedő kívánatól.

Illy időt érő szülőknél a' félelem olly szorongó aggodást ágaztat-el gyermekök iránt résztvevő 's örködő lelkükben, hogy halálával azt leróvni a' gyermeknek mindig nagy feladás marad.

A' leány - gyermek többnyire anyja oldalánál neveltetik, 's mintegy nagyobb bizalmat helyeztet anyjában, mint az őt hasonlólag szerető atyában. Ha az anya igen korán, vagy gyermeke felserdült idején hal-el, — elhal vele sok atyának 's gyermekének is boldogsága. — Milly bánat rágódik illy férj és atya szívében! midőn elhunyt az, ki lelke mássát jó anyává képezhetette, 's

a' férjnek megkiméklésével vezethette volna azon őrzött uton, mellyen vezetni most csupán az atyára maradt. Illy anyátlan serdülő leány-gyermek számtalan gondot, aggdóást, okoz atyjának mind addig, míg rendeltetése célját nem érheti.

Majd minden atyánál közösebb 's nagyobb az öröm, ha fiú, mint ha leány gyermeke születik. Már ezen külön érzelemben is alapul olly valami, mi kecsgetetőbb jóvendőt ígér. Való ugyan, hogy az atyának a' felserdült fiúval, kivált ha ez féktelen 's kitörő indulatú, sok és igen számos baja van: de mennyivel torlottabb bajjal rettegteni az atyát leányának nagykorúsága, midőn minden lépését őrző szemmel kell tartania, nehogy tapasztalatlan szive fonák érzelmeknek áldozatjává legyen. — A' legjobb nevelésű leány sem mentt egészen azon kábító érzelemtől, mellyet a' köz nyelv szerelemnek nevez. Minden leány vágyódik azzá lenni, mire őt a' természet rendel: ekkép tehát igényei mind inkább nevelik e' kíváнатát, noha éppen ebben szövődik 's alapul sok előre nem gondolt váratlan eset.

Illy időszakban a' leánynak zajló keblét, lehetőségig őrizték a' szülők, ha gyermekük boldogsága szívóken fekszik: főleg akkor, midőn gyermekeiknek rajtok kívül más öre nincsen.

A' magára maradt atyát többféle foglalatosság idézi-el gyermekétől; de nála hagyja azon vezérfonalat, mellyet nyomos tanácsával szőtt össze fogékony lelkében. Illy leány-gyermekben egész bizalmát helyezi a' hívő atya, mert sokkal jobban véli ismerni gyermeke szep lelkét, mint abban megcsalását. Hála a' gondviselésnek! vannak még olly szerencsés atyák, kiknek igénytelen leányaik igazolják a' benne helyezett atyai szép bizalmat, 's kiegészítik az ez iránt várt örömet. — De hány önkényű 's könnyelmű leány van, ki rendszertett indulattól vezettetve, kijátssza atyjának legszebb reményét!

Több eset igazolá már, hogy szoros vératyafiságban van a' féktelen szerelem az örültséggel. Ez már igen sokon bebizonyodott, főképen azokon, kiknél kitörő heves indulat ült az ész kormányán.

Azért minden jó atya félelemmel örkődik leánya szerencsésén, és így szíven is. — Minden atyának teljes kívánata, hogy leánya boldogul szeressen és viszont szeretessék: de a' szeretet tiszta 's erényes forrásból eredett legyen; mert csak úgy feselhetik szeretetének virága; csak így szerezhethet tartós örömet a' leány mind magának, mind atyjának. De, fájdalom! sok sajnálandó leány van, kinek, midőn nyugtalan szívének szűk kezd lenni keble, azonnal titkolódzás nyomai mutatkoznak egész valóján. — Ha e' hiba ártatlan szemérmességből támad, úgy könnyen orvosolható: de ha vértortatán tágabb vágy forrása fakad, elannyira, hogy sok rosznak tenyésztő csiráját édes kéjjel táplálja keblében, 's abba szerető atyjához mutatandó bizalmát elsüllyeszti — ekkor megveti azon vezérkezet, melly őt bölcsőjétől kezdve leélt napjain vezette, 's még tévelygő utjáról is képes volna felemelni. — Az illy boldogtalan leány elég balgatagul szerencsétlen titkával kijátssza az őt különben boldogítani akaró atyának segéd-kezeit, magát pedig sok hiú reménnyel biztató kertes sorsra kárhoztatja.

„Vajmi nehéz egy alkalmas belátású orvosnak is olly beteget gyógyítani, kinek nyelvét némaság korlátolja.

Kimondhatlan, mennyit veszít jóvendője olly leánynak, ki őszinteséggel nem viseltetik szülői iránt, 's nem helyez bizalmat azokban, kiktől éle-

tét öröklött! holott maga a' természet rendelé gyamolólul a' szülöket gyermekeik számára.

Ha a' leány-gyermek, szülőinek tapasztalásuk alatt, keble örömét 's élete boldogságát kormányozni engedi, bizonynyal sok jöhető rosztól lehet mentesítve; mert a' szülőknek szorgos vezérlete 's hű szeretete leányuk jóllétét éber szemmel biztosítani törekszik. Élénk színekkel festik-le ök azon tátongó örvényt, melybe illykorú leány rohanhat; kinek tapasztalatlan szíve nem egészen mentt azon hízeglő csábításoktól, melyek csak az örvény útjára vezérlenek.

(Vége következik.)

EMLEKMONDÁS.

T a v a s z.

Ember szedd a' gyöngyvirágot,	A' tavasz a' természetben
Mellyet a' szép tavasz ad,	Megujul, — de az életben
Izleld a' szép boldogságot,	Hogyha lenni megszűnik
Mellyet az ég folyaszt rád.	Elő többé nem tűnik.

SZENVEY után K. H. K. J.

H a z a. Isten egy szívnek egy kebelt teremté: így egy embernek egy hazát. Semmi sem lehet erős, semmi sem nagy, és következeiseiben tiszteletre méltó, a' mi czél és határ nélkül széjjelfolyt; a' minek nincs pontja, melybe összevonuljon, honnan elágazzék. Azért kell minden egyes embernek saját hazájáért munkálni; azért kellett a' legszebb rendkívülibb tetteknek csak illy szerelem kutfejből származhatni. Egész világért, egész emberiségért halni: azt Isten teheté. Ember meghal háznépéért; ember meghal hazájáért: halandó szív többet meg nem bír.

SZEMERE Aurora 1835.

Egy pillanat is sokszor felbonthatja a' gonoszok kötését: de a' jónak barátsága örökké tart.

KLOBUSICZKY Pál után S. Karolina.

Szórejtvény.

Télen nyáron egy hajléka
Elég neki boritéka.
Ha fő kettejét elvágom,
Állatot és sok embert nyom.

BERETKA JÓZEF.

Előbbi rejtvény: h a s , k a s ' s a ' t .

Figyelmeztetés. — E' folyóiratnak jelen fél évi számaiból nehány teljes számú példányt lehet még rendelni, úgy a' mostani második fertály-esztendei folyamatból is. — Évnegyedi ára helyben 2 ft. 30 kr. postán 3 ft ezüstben; fél évre két annyi.

Szerkezi R ó t h k r e p f G á b o r, halpiaczon alula' Duna partján, 114. szám alatt.

Nyomt. Trattner - Károlyi, uri utza 612.